

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctiss. Primae Partis Opera Historica,
Quotquot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Trithemius, Johannes

Francofvrti, 1601

Venerabilis Atqve Egregii In Christo Patris, Domini Iohannis A Trittenham,
Abbatis Spanhemensis, ad reuerendissimum in Christo patrem, dominum
Iohannem De Dalberg, Episcopum Wormaciensem Epistola.

urn:nbn:de:0128-1-17297

VENERABILIS ATQVE
EGREGII IN CHRISTO PATRIS,
DOMINI IOHANNIS A TRITTENHEM, ABBA-
tis Spanhemensis, ad reuerendissimum in Christo patrem, dominum Io-
HANNEM DE DALBERG, Episcopum Wormacien-
sem Epistola.

Reuerendissimo in Christo patri & domino, domino Iohanni de Dal-
berg diuina prouidentia Wormacensi Episcopo: Frater Iohannes,
votatus abbas in Spanhem, ordinis sancti Benedicti modicum id
quod est. Consueuerunt olim veteres (reuerendissime pater) si quid
operis noui cudiissent, ut robur & firmitatem acciperet perpetuam, id
viris dicere praestantibus, quatenus amulorum lingua venenata lu-
mine maiestatis reuerberata, dentē prauī morsus nūquam valisset,
infigere. Nec eos fallebat opinio quae ex humilitate processit, cum do-
ctis semper praesulis amica sit in subditos laudibus attollenda be-
nignitas, quae bonorum studia remunerat, prauiorum coerces. Hoc
nostri quoque vetustatis exemplum pro posse imitantes, opera quae scripti-
tant dicata Ecclesiarum praelatis ac viris doctioribus solent submittere, ut eorum auctoritate compro-
bata, secure valeant in publicum prodire. In lucem enim sine timore prodeunt, quae testimonio ponti-
ficis fulcuntur. Nemo quippe nisi stolidus facilem accusat, quod iudicio maiorum comprobari non igno-
rat. Tuto quiescit innocentia ouium, quam pastoris boni miseratio contuetur. Cum igitur exempla ve-
terum nobis sint incitamenta virtutum, dignum est ut eorum imitemur mores sacros, quorum cani-
mus laudes, quatenus dum nos ex illis atque ex nobis alii proficiunt ordo Ecclesiae hierarchiae in-
uolabilis perseveret. Et licet minor sim quam ut meis opusculis quempiam delectari confidam, id ta-
men quod habeo in domini gazophilacium humiliter offerre institui, in quo Cræsi diuitis æra duo vi-
dua iure praferuntur. Cum itaque nuper ad instantiam amicorum librum de scriptoribus Ecclesiasti-
cis multo labore comportassem, quemadmodum res ipsa testatur, ne vestigiis veterum oberrarē, hunc
ipsum laborem meum alicui viro doctissimo & Ecclesiastica dignitate praelato submittere decreui, cu-
tus auctoritate & benevolentia dentes inuidorum sine morsu transiret. Cumque hinc multa cogi-
tatio mihi succrenisset, cui eandem lucubratiunculam considerem gratiorem, se multi obtulere vacil-
lanti, de quorum doctrina & benevolentia spes non modica promissa vigeat, inter quos tu mihi
pater reuerendissime, potior, eminentior, doctiorque occurristi, qui omnes doctrina vincis, & eru-
ditione superas vniuersos. In te nobilitas generis alti relucet, Episcopalis auctoritas eminet, hone-
stas morum conspicitur, bonarum artium omnimoda scientia collaudatur. Nam talem poterimus vi-
rum praeter te usquam inuenire, in quo haec omnia simul concurrant? Inter Alemannos neminem ti-
bi pater reuerendissime noui aequalem, in quo genus, dignitas & eruditio tanta resfulgeant. Non lo-
quor ad aurem, testis asit omnipotens, nec blandus capto laudator, quemadmodum Germania o-
mnis te virum vnde cumq; peritissimum non ignorat. Te colunt docti, te nobiles ac principes observant,
tu nobis quod Plato narratur fuisse Antimacho, tuo comprobatus eloquio, doctus merito iudicatur.
Publica fama quae non mentitur agnouimus, quam profunda scientia in sacris literis tibi abundet,
quam perspicax interpretatio iuris, quanta denique suauitas, dulcedo, leporque dicendi, ac peroran-
di, ut doctissimis viris, quorum in catalogo mentionem fecimus, te conferendum non dubite-
mus. Testantur hoc lucidissima orationes quas habuisse diceris, testantur Epistola, testantur E-
pigrammata plura. Siquidem clarissima nominis tui fama, non solum nostris Germanis,
sed & Italis & Gallis cum laude innotuit. Hinc subiit animum, ut tanto tibi pontifici sub-
iectum opus de scriptoribus Ecclesiasticis inscriberem, diceremque tuo nomini, quatenus

Rithemij

Opera
istorica

sub umbra pontificalis culminis quiescerem securus. Sed dum intueor coruscum luminis in te splendorem, reuerberor, retrabor, totusq. formidine tantæ maiestatis tuæ concutor, ne forte tibi patri sublimi atque doctissimo scientia, merito & dignitate prorsus inferior, inde displiceam, unde placere presumebam. Scio enim occupationes tuas plurimas, & sacrata studia non ignoro, quibus molestus esse meis neniis non debueram. Sed animat me doctrina tua, quam benignitas & humanitas tua cunctis reddit amabilem, quippe quæ literas nullius abhorret, neminemque in dignum suo censet alloquio. Ad tuam celsitudinem igitur, quanquam infimus sim, accedo, tibi præsens opusculum humiliter submitto, te iudicem illius ac defensorem constituo. Suscipe quæso pater reuerendissime atque doctissime hanc nostram qualemcunque lucubrationem, examina, iudica & defende, eamque si dignam iudicaueris, benigno favore prosequere. Et qui veterum scripta continua lectione reuoluas, eorum quoque, si quando vacat, catalogum digneris inspicere. Ego autem adhuc nulli præsens communicanti opusculum, donec agnoscam id tuæ auctoritatis testimonio comprobatum. Exspectant illud amici, impressores præsolantur, sed paternitatis tuæ sententiam omnibus censeo præferendam. Indulgeat mihi oro clementissima paternitas tua, quod auribus occupatis in arduis, ineptias meas præsumpserim referare, quia tanta mihi de tua humanitate, mansuetudine & benignitate fiducia est, ut de beniuola susceptione nostri catalogi, minime liceat dubitare. Et pro maximis computabo delicis, si te meis lucubratiunculis agnouero delectari. Vale reuerendissime pater & me famulum tibi deditissimum cum destinato volumine habeto commendatum. Ex Spanhem, sexto Calend. Maii Anno Domini 1492.

REVE-

REVER
IOHANN
SPANHEMENSIS
PATREM
reddem

rum inter Ecclesiasticos
ergo respiciendo satis fecer
me fecisse mirari, nihil a
dem bonarum artium, p
nestum in sua facultate
tuncare Ecclesiam suis lu
dici posse arbitror, ubi se
qui tradiderit? Quis neq
destruit, argumenta, &
& cunctis gestis fidem a
destruxerit, gentiles sup
philosophiam studendi
extiterit. De oratoribus
logum quippe qui bona q
tropos dilucidat, dissoluit
oratori a sumis officium
boni oratoris laudes ab gene
misteriologi nostri temp
ducere possent? Theologos
ones ad ea que sancta &
nostra magis appropinqu
nobis compendios demouit
busdam indigetis & crue
quis, quod non possint esse
esse non posse, atque verac
dam alioque similes. Et
rum ignorantiam redargue
narum artium cultores?
merandis existimant tri
modicum conducere poss
seruisse qua me lateant.
bentes, locum susceperunt
reiciendos existimant? Ad
studia provocatos non rati
habet remissionem, nisi p
factus ante mirabile.
prie. Anno domini 1492